

## Eindrapportage Kennis op Maat versie februari 2025

*Dit is het format voor de eindrapportage voor Kennis op Maat-projecten. Een belangrijk doel van deze rapportages is om inzicht te krijgen in de resultaten en de bijdrage aan de KIA-doelen. Bovendien levert het input voor verbetering van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het programma Kennis op Maat.*

| Algemene gegevens                     |                                                                                       |
|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| KoM-nummer                            | <b>KoM22001</b>                                                                       |
| Titel                                 | <b>Synthesising Food Loss Research Results into Applied Food Loss Reduction Tools</b> |
| Missie / Sleuteltechnologie           | <b>Gewaardeerd, gezond en veilig voedsel</b>                                          |
| Uitvoerende WR-instituten             | <b>WFBR, WEcR, WCDI, WUR corporate communications &amp; marketing</b>                 |
| Projectleider WR (naam + e-mailadres) | <b>Heike Axmann, heike.axmann@wur.nl</b>                                              |
| Penvoerder (namens private partijen)  | <b>Samen Tegen Voedselverspilling</b>                                                 |
| Startdatum                            | <b>01/09/2022</b>                                                                     |
| Einddatum                             | <b>31/08/2025</b>                                                                     |

### Kern van het KoM-project (max 200 woorden)

*Doel, doelgroep, aanpak en resultaten. In welke kennisbehoefte bij welke doelgroep heeft dit project voorzien? Hoe is dit gerealiseerd en met wie?*

Het project *Synthesising Food Loss Research Results into Applied Food Loss Reduction Tools* (KoM22001) bundelt bestaande kennis over voedselverliezen en vertaalt deze naar toegankelijke en praktische tools voor bedrijven, beleidsmakers en kennisinstellingen. Inzichten uit eerdere en lopende onderzoeken binnen Wageningen University & Research (WUR) – waaronder Wageningen Food & Biobased Research (WFBR), Wageningen Economic Research (WEcR) en Wageningen Centre for Development Innovation (WCDI) – zijn samengebracht en gestructureerd. Deze kennis was tot dusver versnipperd en lastig toegankelijk voor externe doelgroepen.

Het project ontwikkelt een toolbox die gebruikers ondersteunt bij het terugdringen van voedselverliezen in (inter)nationale ketens. Deze is beschikbaar via [www.foodloss-solutions.com](http://www.foodloss-solutions.com) en volgt de driestappenaanpak **Target – Measure – Act**. De toolbox bevat onder andere product factsheets, een wereldwijde hotspot-analysetool, meetprotocollen en interventie-ontwerpen.

Het project werkt samen met onder andere Samen Tegen Voedselverspilling (STV), het Sustainable Initiative Fruit and Vegetables (SIFAV) van de Sustainable Trade Initiative (IDH), de Netherlands Food Partnership (NFP) en verschillende hogescholen en andere organisaties. Deze partners leveren inhoudelijke input, testen de tools en verspreiden de resultaten binnen hun netwerken.

### Concrete resultaten en producten (output)

- *Welke producten zijn er concreet opgeleverd? Denk hierbij aan bijv. artikelen in vakbladen, trainingsmateriaal, lesmodules, etc..*
- *Op welke manieren zijn de behaalde resultaten en kennisproducten bij de doelgroep onder de aandacht gebracht? (bijv. nieuwsbrieven, bijeenkomsten, workshops etc.)*

- *Op welke manieren is de beschikbaarheid van behaalde resultaten en kennisproducten meerjarig geborgd?*

*Waar relevant de links toevoegen*

Het project heeft een breed scala aan toegankelijke kennisproducten opgeleverd die zijn verzameld en gepubliceerd via de Engelstalige website <https://foodloss-solutions.com/>. Deze vormt het centrale platform voor de **Food Loss Solutions Toolbox**, opgebouwd rond de driestappenaanpak *Target – Measure – Act*. De belangrijkste opgeleverde producten zijn:

- **Hotspot-analysetool**: identificeert voedselverlies en milieueffecten per productgroep, regio en ketenschakel.
- **Product factsheets**: voor bananen, blauwe bessen, druiven en sperziebonen, inclusief cijfers, oorzaken van verlies en interventies.
- **Meetprotocol-tool**: interactieve PowerPoint-tool voor het opstellen van SMART-doelen en het kiezen van meetmethoden.
- **Interventietool (canvas)**: voor het ontwerpen van reductiemaatregelen binnen de context van organisaties.
- **Achtergrondinformatie**: over definities, wetgeving, standaardisatie en veelgestelde vragen.

### **Verspreiding en bereik**

De tools zijn onder de aandacht gebracht via nieuwsbrieven, bijeenkomsten en conferenties met betrokken partners Samen Tegen Voedselverspilling (STV), de Netherlands Food Partnership (NFP), en Sustainable Initiative Fruit and Vegetables (SIFAV), onderdeel van The Sustainable Trade Initiative (IDH). Daarnaast zijn de resultaten gepresenteerd op o.a. de NFP-conferentie 2024 en het EU Platform on Food Loss and Waste.

### **Borging van beschikbaarheid**

De tools zijn langdurig publiek toegankelijk via:

- <https://foodloss-solutions.com/>
- [Groen Kennisnet projectpagina](#)

Om het behoud van informatie te garanderen, is in 2025 besloten om de website te migreren van de WUR-subsite naar een externe partij die het platform structureel gaat hosten.

### **Resultaat en effect (outcome):**

- *Op welke manier en in welke mate hebben de door u georganiseerde activiteiten en behaalde resultaten tot nieuw handelingsperspectief voor (toekomstige) ondernemers geleid?*
- *Indien relevant: Wat heeft de samenwerking met het onderwijs opgeleverd?*

De Food Loss Solutions Toolbox ondersteunt bedrijven en andere organisaties bij het ontwikkelen van gerichte strategieën om voedselverlies te reduceren. Door inzichtelijk te maken waar in de keten de grootste verliezen optreden, en welke productgroepen en regio's de meeste impact bieden, kunnen gebruikers effectiever prioriteren en handelen. Dit leidt tot besparingen, betere benutting van grondstoffen en een bijdrage aan klimaatdoelen – zonder dat organisaties het wiel opnieuw hoeven uit te vinden.

De structuur van de toolbox – *Target – Measure – Act* – helpt gebruikers stapsgewijs van probleemidentificatie tot interventieontwerp. De tools zijn praktijkgericht en toepasbaar binnen verschillende typen organisaties, van voedselverwerkers tot beleidsmakers en NGO's. De website wordt in de praktijk al gebruikt door bedrijven in internationale ketens, onder andere binnen het SIFAV-netwerk.

In een nieuwe samenwerking met hogescholen, via het Fieldlab Voedselverspilling, gaat de toolbox worden ingezet als ondersteunend lesmateriaal en als bron voor studentenonderzoeken en stages. Op deze manier draagt het project bij aan het versterken van kennis, vaardigheden en bewustzijn rondom voedselverspilling en circulaire oplossingen bij toekomstige professionals.

## Doelgroepbereik

Kunt u in onderstaande tabel het bereik van uw project inschatten?

Tabel met bereikte doelgroepen

| Kennis is via direct contact ontsloten voor (aangeven met x): |   |                             |   |
|---------------------------------------------------------------|---|-----------------------------|---|
| Kennisorganisaties                                            | X | Beleidsmakers               | X |
| Adviseurs                                                     |   | ANBI                        | X |
| Private eindgebruikers                                        | X | Onderwijsinstellingen       | X |
| Publieke eindgebruikers                                       | X | Internationale organisaties | X |

Deze informatie wordt opgevraagd op verzoek van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.

## Bijdrage van de partners

In het KoM-werkplan zijn de activiteiten van de consortiumpartners beschreven. Beschrijf in enkele zinnen de gerealiseerde (in kind-)bijdrage per partner. Onderbouw deze zoveel mogelijk met bijv. links naar de resultaten. Bijvoorbeeld:

- Partner X heeft de organisatie van een evenement gedaan (en dan bv een link naar de uitnodiging)
- Partner Y heeft haar leden gemobiliseerd voor om actief deel te nemen aan de masterclass en # leden hebben deelgenomen (zie programma)
- Mkb-er Z heeft een demo-dag op zijn locatie georganiseerd met # bezoekers (zie link)
- **Samen Tegen Voedselverspilling (STV)**  
STV heeft haar netwerk actief gemobiliseerd om input te leveren op de tools en inzichten te delen vanuit de praktijk. Ze namen deel aan projectbijeenkomsten, gaven gerichte feedback op prototypes en droegen bij aan het inhoudelijk reviewen van de opgeleverde producten. Daarnaast heeft STV de tools verspreid binnen haar netwerk via nieuwsbrieven en presentaties, relevante stakeholders samengebracht en praktijkvoorbeelden aangeleverd, waarmee de bruikbaarheid en toepassing van de tools in de praktijk verder zijn versterkt.
- **Netherlands Food Partnership (NFP)**  
NFP speelde een sleutelrol in de organisatie van informatiebijeenkomsten en stakeholderconsultaties, met name gericht op lage- en middeninkomenslanden. Ze organiseerden en faciliteerden verschillende workshops o.a. een workshop tijdens de NFP-conferentie 2024 en faciliteerden consultatie van partners. NFP zorgde ook voor verspreiding van resultaten via haar communicatiekanalen en leverde inhoudelijk advies op de interventietools, met oog voor inclusiviteit en internationale relevantie.
- **Sustainable Initiative Fruit and Vegetables (SIFAV), onderdeel van IDH – The Sustainable Trade Initiative**  
SIFAV mobiliseerde haar achterban van bedrijven voor inhoudelijke bijdrage aan de website en tools. Dit resulteerde onder andere in het verzamelen van voedselverliesdata voor vier productgroepen (bananen, blauwe bessen, druiven en sperziebonen), die zijn verwerkt in de factsheets <https://food-loss-solutions.wur.axio-cms.com/posts/food-loss->

and-waste-product-factsheets. Daarnaast leverden leden van SIFAV input op de hotspot-analyse en meetmethodieken. Verschillende leden namen ook deel aan werksessies, reviewrondes en bijeenkomsten ter validatie van de tools.

- **Overige partners (HAS, Olam Agri, CGIAR)**

Hogescholen zoals HAS en Aeres leverden een waardevolle bijdrage door, waar mogelijk, deel te nemen aan bijeenkomsten. Olam Agri testte de tools in de praktijk en nam actief deel aan projectbijeenkomsten, waardoor directe feedback vanuit het bedrijfsleven werd geïntegreerd. CGIAR droeg bij via cofinanciering en door het ontwikkelen van country profiles <https://foodloss-solutions.com/posts/food-loss-and-waste-country-profiles>, waarmee de internationale toepasbaarheid van de tools werd vergroot. Daarnaast hebben deze partners bijgedragen aan kennisdeling binnen hun eigen netwerken, wat de verspreiding en impact van de resultaten verder heeft versterkt.

## Impact

- *Wat heeft uw project bijgedragen aan het behalen van de betreffende missie of sleuteltechnologie van de KIA?*
- *Wie gaat/gaan straks wat anders doen, als gevolg van dit project? Hoe draagt dit bij aan de doelen in de KIA? (leg hierbij zo mogelijk ook een verbinding met de ToC van één van de programma's of sleuteltechnologieën)*

## Ervaringen van de doelgroep

*Hier wordt u verzocht een vertegenwoordiger van de doelgroep te vragen om in zijn of haar eigen woorden te vertellen wat zijn/haar ervaringen met het project waren en of/hoe naar aanleiding van dit KoM-project zijn/haar handelingsperspectief heeft veranderd (150-200 woorden). Het programmeerteam van KoM kan dan die persoon voor een interview benaderen (altijd na overleg met de projectleider).*

Het project draagt direct bij aan de KIA-missie *Gewaardeerd, Gezond en Veilig Voedsel*, en indirect aan de sleuteltechnologieën voor datagedreven voedselketens. Door bedrijven en beleidsmakers te ondersteunen met gevalideerde informatie, meetmethodes en interventietools, wordt reductie van voedselverlies effectiever en schaalbaarder.

De Food Loss Solutions Toolbox stelt gebruikers in staat om met minder middelen meer impact te maken. Organisaties gaan nu anders te werk: zij richten zich op de hotspots met de grootste impact, meten hun verliezen systematisch, en zetten doelgerichte acties in. De producten dragen bij aan SDG 12.3 (halvering van voedselverlies) en raken ook aan SDG 2 (zero hunger), SDG 13 (klimaatactie) en SDG 17 (partnerschappen).

Dankzij dit project zullen ook andere organisaties en beleidsmakers kennis en handelingsperspectief ontwikkelen rond voedselverliesreductie, met een systemische benadering.

## Ervaringen van de doelgroep

Deelnemers geven in hun reflecties aan veel waarde te hechten aan de ontwikkeling van de website. Ze benadrukken vooral dat de informatie nu gestructureerd, gevalideerd en gemakkelijk beschikbaar is.

*"As a project manager at Food Waste Free United (Samen Tegen Voedselverspilling), I highly value how all the information and tools related to Food Loss and Waste are bundled in one place on the Food Loss Solutions website. It makes it easy to quickly find insights and practical solutions and gain actionable insights. This centralized resource is invaluable to our efforts in combating food waste."*

**Samen Tegen Voedselverspilling, Zoë Verdaasdonk, Projectmanager**



*"The Toolbox really helps to identify where and how to reduce losses in your company processes or project. To have a positive impact not only on the environment, but also on your business"*

**NFP, Ibrahim Palaz, Coalition Builder**

*"Post-harvest loss in smallholder farming systems causes farmer incomes to drop significantly, specifically in sub-Saharan Africa. On top of this, losses have a negative effect on climate, land use and food security. The Food Loss Solution Toolbox offers a pragmatic approach to measure losses, pinpoint hotspots, and drive action through the implementation of appropriate measures to reduce losses where they are most needed."*

**Olam Agri, Sander Clevers, Head of Sustainability Operations at**

Zie ook: <https://foodloss-solutions.com/>

## Reflectie

- *Inhoud: heeft het project geresulteerd in de vooraf beoogde resultaten en effecten? Waarom wel/niet?*
- *Proces: is de samenwerking in het project volgens plan verlopen? Waarom wel/niet?*
- *Wat waren belangrijke leerlessen en welke tips kun je meegeven aan nieuwe KoM-projectleiders en / of KoM-penvoerder?*

- **Inhoud**

Bij de start van het project was nog niet duidelijk welke tools ontwikkeld zouden worden of hoe deze gepresenteerd konden worden. Het resultaat is echter een bijzonder waardevolle en overzichtelijke website geworden, waarop alle tools in de logische driestappenaanpak *Target – Measure – Act* zijn gebundeld. Met factsheets, hotspotanalyses, meetprotocollen en interventietools biedt de toolbox concrete handvatten die direct toepasbaar zijn in de praktijk. De integratie van uiteenlopende kennisbronnen en praktijkervaringen is succesvol verlopen en de tools worden inmiddels actief gebruikt door verschillende doelgroepen.

- **Proces**

De samenwerking tussen de consortiumpartners is over het algemeen zeer constructief geweest. Door het internationale en diverse karakter kostte het soms extra tijd om prioriteiten en formats goed op elkaar af te stemmen, maar juist die variatie heeft de inhoud en toepasbaarheid van de tools verrijkt. Partners hebben zich flexibel opgesteld en waardevolle bijdragen geleverd via reviewrondes, workshops en verspreiding in hun netwerken. Waar sommige partners minder hebben kunnen bijdragen dan oorspronkelijk beoogd, zijn andere juist extra in actie gekomen en hebben zij met enthousiasme aanvullende rollen vervuld. Dit zorgde voor een dynamisch proces waarin ieders kracht tot zijn recht kwam.

- De samenwerking met hogescholen verliep anders dan verwacht, omdat pas gaandeweg duidelijk werd dat zij zonder aanvullende financiering niet structureel konden participeren. Dit betekende dat hun betrokkenheid beperkter was dan gehoopt. Tegelijkertijd bood dit ruimte om nieuwe verbindingen te leggen, onder andere met Hogeschool Holland. Daarmee worden de resultaten van het project nu alsnog actief ingebracht in het onderwijs, waar studenten en docenten de tools gebruiken als lesmateriaal en voor stages en onderzoeken. Zo worden de opbrengsten van dit project ook duurzaam verankerd bij toekomstige professionals.

- **Leerlessen en tips**

Een belangrijke les is dat het loont om verwachtingen en mogelijkheden per partner vanaf de start helder in kaart te brengen, inclusief de financiële en praktische randvoorwaarden. Ook is gebleken dat het waardevol is om al vroeg prototypes te laten testen door de beoogde eindgebruikers, zodat de tools optimaal aansluiten bij de praktijk. Voor digitale producten verdient het aanbeveling om tijdig afspraken te maken over eigenaarschap en

lange termijn hosting. Tot slot blijkt dat ruimte voor co-creatie en flexibiliteit bij partners niet alleen uitdagingen met zich meebrengt, maar ook leidt tot nieuwe kansen en onverwachte versterkingen.

### Financiën over totale looptijd

| <b>Projectfinanciering (EXCL. BTW in €)</b>          | <b>begroot</b> | <b>Realisatie</b> | Realisatie-% | Cofin. % |
|------------------------------------------------------|----------------|-------------------|--------------|----------|
|                                                      | <b>totaal</b>  | <b>totaal</b>     |              |          |
| Totaal bijdrage bedrijven <i>in kind (schatting)</i> | € 150.000      | € 145.918*        | 100* %       | *33%     |
| Totaal bijdrage bedrijven <i>in cash</i>             | € 0            | € 0               | -            | -        |
| Bijdrage publieke financiering (WR capaciteit)       | € 300.000      | € 291.836         | 97,28 %      | 67 %     |
| <b>TOTAAL (excl. BTW)</b>                            | € 450.000      | € 437.754         | 97,28 %      | 100 %    |

\* De cofinanciering in kind is weergegeven als een indicatieve waardering van de inzet van de partners. Deze waarde is gebaseerd op hun bijdrage in de vorm van deelname aan bijeenkomsten, het leveren van feedback en praktijkvoorbeelden, de verspreiding van resultaten binnen hun netwerken, etc. Het gaat hierbij om een benadering van de inzet, die niet met een inkindregistratie is onderbouwd conform afspraak bij de start van dit project (~financiering vanuit BO-middelen ipv TS-middelen en vallend onder LNV-MMIP's). De inschatting geeft een realistisch beeld van de waarde van hun bijdrage aan het project.

Eindrapportage toesturen aan [kennisopmaat@wur.nl](mailto:kennisopmaat@wur.nl) uiterlijk 2 maanden na afronding van het project.

NB: de rapportages worden online beschikbaar via de GKN websites. Privacygevoelige en andere vertrouwelijke informatie daarom niet vermelden in deze rapportage.